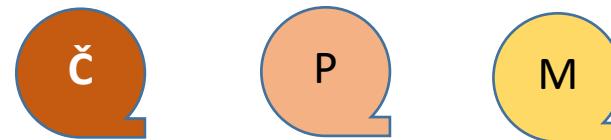

Dječji vrtić Petar Pan
Zagreb, Španovićeva 18

Predvještine čitanja, pisanja i matematike

- *priručnik za odgojitelje*

*Ivana Karačić, prof. logoped,
i odgojitelji*

SADRŽAJ

1. Uvod	6
2. Predveštine čitanja	7
2.1. Kako potaknuti uredan jezično-govorni razvoj.....	8
2.2. AKTIVNOSTI ZA POTICANJE UREDNOG JEZIČNO-GOVORNOG RAZVOJA DJETETA.....	9
Pričanje priče „Snježni prijatelji“	10
Stvaranje priče.....	12
Dramatizacija priče	14
„Tri praščića“	14
Prepričavanje priče „Djed i repa“	15
Slikovnica: „Priče iz šume“	16
Slikopriča	17
Taktilna slikovnica	19
„Tri praščića“	19
Pričamo priču prema nizu slika.....	22
Kamenčić priča	24
Mala priča	25
Pričamo priču.....	27
„Maca papučarica“	27
Pripovijedanje po slici.....	28
Kartice zanimanja	30
Složi sliku i kaži zanimanje	32
Pogodi snjegovića	34

Sendvič ili sok	36
I like / I don't like	38
Volim /ne volim	39
I like/I don't like.....	39
Slikopriča "Nova Crvenkapica"	41
2.3. Fonološka svjesnost.....	43
2.4. AKTIVNOSTI ZA RAZVIJANJE FONOLOŠKE SVJESNOSTI.....	47
Rasplesani slogovi.....	48
Čujem slog- znam riječ.....	50
Slogovna raščlamba	52
Raščlamba riječi na slike.....	54
Vreća puna iznenađenja	56
Recitacija „Semafor“.....	57
Pjesmica u rimi	58
Memori u rimi.....	59
Taktilna abeceda.....	61
Slovo na slovo	62
Zabavna križaljka	63
Riječ na slovo.....	65
Križaljka svemir.....	66
Križaljka imena	67
Nađi put i kaži riječ	68
Lego kodiranje	69

Moje ime Braille-ovim pismom	71
3. Predveštine pisanja	73
3.1. AKTIVNOSTI ZA RAZVIJANJE VIZUALNE PERCEPCIJE, OKULOMOTORNE KOORDINACIJE I GRAFOMOTORIKE	76
Ruke putuju zajedno.....	77
Natjecateljska igra	78
„Patkice putuju“	78
Badminton	79
Labirint.....	80
Šivam oblike.....	81
Nošenje jajeta.....	82
Točkanje	83
Ulovi lopticu.....	84
Mali krojači	85
Vođenje koluta (obruča).....	86
Štafetna igra „Tko će prije ?“.....	87
Dodavanje tanjurom unazad	87
Crtam ti po leđima- precrtaj isto	88
Slikanje planete Zemlje temperom	89
Pokrivaljka Pingvin i ribice	89
Sortiranje pompona.....	89
Rezanje i nizanje slamki na špagu	89
Mali poligon.....	91
Kuglica u čašu	93

Igre s balonima	94
Pisanje kažiprstom po brašnu.....	95
Crtanje po zadanom predlošku	96
4. Predmatematičke vještine.....	98
4.1. AKTIVNOSTI ZA RAZVIJANJE PREDMATEMATIČKIH VJEŠTINA.....	100
Slušam i prepoznajem broj.....	101
Brojevi.....	102
Keksići u posudi	103
Skupovi po bojama	104
Brojim slova svojeg imena.....	105
Roll & Play.....	106
Slažem stupac/ slažem red	107
Vaganje.....	108
Sakupi 6 geometrijskih likova	109
5. Literatura	111

1. Uvod

Ovaj priručnik je nastao kao rezultat dvogodišnjeg rada odgojitelja i logopeda s ciljem razvijanja predvještina čitanja, pisanja i matematike djece vrtićke dobi. Započeli smo u pedagoškoj godini 2019./2020. koja je po mnogo čemu bila drugačija od svih prethodnih godina. Suočili smo se s epidemijom COVID 19 koja je mnogima promijenila način života i rada, nama u vrtiću možda najviše utjecala na suradnju s roditeljima, „gurnula“ ih u drugi plan dok se nije dogodila prilagodba na više manje on-line suradnju i komunikaciju. Nastavili smo s radom i u pedagoškoj godini 2020./2021. s ciljem edukacije odgojitelja o predčitačkim, predpisačkim i predmatematičkim vještinama, implementacije aktivnosti koje potiču razvijanje navedenih predvještina, praćenja interesa djece i usklađenosti ciljeva i ishoda pojedinih aktivnosti.

Priručnik daje teorijski okvir za svaku predvještinu posebno: čitanje, pisanje i matematiku, a na teoriju se naslanjaju aktivnosti koje su odgojitelji provodili s djecom u dobi od 2. godine do polaska u osnovnu školu. Na mjesecnim susretima svih odgojitelja i logopeda zajednički su se usklađivali ciljevi pojedinih aktivnosti i nastojala se dobiti jasnoća njihove izvedbe. Odgojitelji su imali priliku da izraze svoju kreativnost, da međusobno podijele svoje ideje i da uče jedni od drugih. Logoped je dobio šиру sliku odgojiteljskog utjecaja na razvijanje navedenih predvještina te je zajedno s odgojiteljima otkrivaо načine kako prevenirati teškoće kod pojedine djece. Priručnik je namijenjen svim odgojiteljima i nadamo se kako im može poslužiti kao sveobuhvatan materijal iz kojeg će crpiti ideje za rad s djecom.

U izradi priručnika sudjelovali su logoped i odgojitelji: Birošević Saša, Draganović Marcela, Erlah Marina, Ferketin Marija, Glavičić Ljubica, Jakičević Suzana, Knjaz Tatjana, Marinić Tomašević Belinda, Martinović Iva, Mišur Iva, Ogorevc Tea, Olić Iva, Pašalić Katarina, Pejić Lucija, Plahtan Gordana, Ptičar Alen, Raspudić Nada, Vrhovski Tamara, Vujić Anita i Žeželj Ksenija.

2. Predvještine čitanja

Čitanje je složena vještina koja je bazirana na jezičnim sposobnostima i uključuje aktivaciju mnogih znanja i sposobnosti: jezično-govornih, vidnih, slušnih i spoznajnih. Cilj je čitanja razumjeti pisani poruku. Čitačke vještine dijete stječe u školskom razdoblju.

Novija psihološka istraživanja procesa čitanja pokazuju da je za pravilan razvoj čitačke vještine nužna priprema, koja započinje od djetetova rođenja i uvelike ovisi o tome koliko i kako odrasli-u najširem smislu odgojitelji-okružuju dijete govornim i pisanim sadržajima i privikavaju ga na njihovo razumijevanje i korištenje(iz knjige M.Čudina Obradović.Igram do čitanja).

U literaturi nalazimo da su predvještine čitanja one koje dijete stječe spontano, prirodno u svakodnevnom životu pod uvjetima da se roditelj njime „bavi“: ako razgovara s njim, čita mu, upozorava na cilj, i važnost čitanja i pisanja, širi njegov rječnik i znanje o svijetu oko njega i daje mu dovoljno prilika da i samo aktivno isprobava vještine pričanja, prepričavanja, rukovanja knjigama, olovkama i drugim pisaćim priborom.

U vrtićkom razdoblju odgojitelji u suradnji sa stručnim suradnicima razvijaju predvještine čitanja, a to su:

- Uredan jezično-govorni razvoj: dijete razumije što govorí, razumije smisao rečenice, uočava da se rečenica sastoji od riječi, da nešto znači, da nešto „govori“; dijete razumije sadržaj priče i može ga ispričati, prepoznaće da priča ima početak, sredinu i kraj; dijete razumije pitanja i odgovara na njih; rečenica je uredne gramatičke strukture
- Razvijena fonološka svjesnost: dijete prepoznaće i proizvodi rimu, može razdvojiti riječi u rečenici, može činiti slogovnu raščlambu i stapanje, glasovnu raščlambu i stapanje, može razumjeti napisanu poruku
- Usvojena veza glas=slovo(fonem=grafem)

2.1. Kako potaknuti uredan jezično-govorni razvoj

Dijete uči govoriti spontano u svojem prirodnom okruženju. To znači da roditelj razgovara sa svojim djetetom od rođenja. Dok dijete još ne govori roditelj je taj koji imenuje stvari, predmete i pojave kojima su okruženi. Roditelj koristi sve prirodne situacije: dok hrani svoje dijete, oblači, kupa ga, priprema za spavnje, za vrijeme šetnje, kupovine, odlaska i povratka iz vrtića, obavljanja kućnih poslova, odgovaranja na njegova pitanja, zajedničko listanje i čitanje slikovnica i priča, pričanje priča i zajedničke igre. Tim spontanim radnjama roditelj aktivira i bogati djetetov rječnik i utječe na razumijevanje govorne poruke.

Vrtičko okruženje i njegov utjecaj na jezično-govorni razvoj djeteta trebamo smatrati prirodnim okruženjem za dijete. Dijete u njemu boravi svakodnevno više sati i ono obuhvaća svakodnevne radnje koje se izmjenjuju u jednom ustaljenom ritmu dnevnih rutina djeteta: vrijeme doručka, igre, boravka na zraku, ručka, brige o higijeni, spavanja, igara, užine i opet igara. Dijete treba dobre govorne uzore, prostor za govor, kvalitetne sadržaje, mjesta tištine, našu pozornost i strpljivo slušanje. Da bi bili dobar govorni uzor djetetu trebamo se zapitati je li naša artikulacija uredna?/Govorimo li jasno i razgovjetno?/Govorimo li cijelovitim rečenicama?/Govorimo li prebrzo?/ Je li naš govor maštovit?. Mi smo ti koji trebamo razvijati govornu kompetenciju djeteta. Da bismo to mogli ponajprije trebamo kod djeteta stvoriti osjećaj da je prihvaćeno, shvaćeno i voljeno. Dijete treba steći osjećaj da se u svojoj skupini može izraziti, da se okolina u kojoj je zanima za njega i njegov govor. Trebamo mu omogućiti da govori u malim skupinama, u paru i pred cijelom skupinom. Uspostavljanje komunikacije između djeteta i odgojitelja temelji se na stvaranju socio-emocionalne veze koja se svakodnevno razvija. Stoga, svakodnevno planiramo i provodimo raznovrsne aktivnosti: razgovaramo o svakodnevnom životu, potičemo druženje s drugom djecom, slušamo priče, bajke, poeziju, provodimo lutkarsko-scenske igre i dramatizaciju priča, listamo slikovnice i čitamo priče, provodimo kreativne jezično-.govorne igre, pjevamo kratke ritmičke pjesmice. *Prema M.Ibuka. Kindergarten is too late... "dječji je mozak u stanju bez napora čuvati u pamćenju 100-200 kratkih pjesmica".*

Savjeti logopeda: imenujte pojmove koji vas okružuju, provjerite da li ih dijete razumije, pomozite mu da zapamtiti nove pojmove, govorite laganim tempom, koristite kratke i razumljivije rečenice, kod jednostavnog prepričavanja birajte jednostavnije riječi i rečenice, pratite dijete i osluškujte njegovo razumijevanje, dopustite mu da ono ispriča događaj ili priču, pojasnite mu dijelove priče:uvod, sredina, kraj, olakšajte pričanje pomoću slika, potaknite roditelje na odlazak u knjižnicu, igrajte dramatizacije, stvorite prilike da dijete priča (izrada plakata Moj dan kod kuće/Moj dan u vrtiću/Moj najbolji prijatelj/Moja najdraža priča...), igrajte se slikovnim karticama, memorijskim karticama,i tako sudjelujte u bogaćenju rječnika djeteta.

2.2. AKTIVNOSTI ZA POTICANJE UREDNOG JEZIČNO-GOVORNOG RAZVOJA DJETETA

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Pričanje priče „Snježni prijatelji“	<ul style="list-style-type: none"> usvajanje sadržaja priče usvajanje redoslijeda događanja u priči oblikovanje rečenice razumijevanje novih pojmova bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> dob od 2-3 godine 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Odgojitelj priča priču uz ilustracije iz slikovnice i lutke na štapu. Djeca su u krugu. Poticanje djece na samostalno prepričavanje priča. Odgojitelj počinje a djeca dovršavaju rečenice.			
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> slikovnica „Snježni prijatelji“ lutke na štapu 			
DOKUMENTIRANJE				

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Stvaranje priče	<ul style="list-style-type: none"> • bogaćenje rječnika • razvoj pamćenja • poticanje dječje mašte i kreativnosti • razvoj pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3-5 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<p>Djeca sjede u krugu ili za stolom. Brojalicom određujemo tko prvi baca kocku. Dijete baca kocku i sličicom koju okreće započinje priču. Svako dijete dalje baca kocku i sličicom se nadovezuje na ono što je reklo dijete prije njega. Igru djeca mogu igrati i u krugu na tepihu sobe.</p>			
KORIŠTENI MATERIJALI	Kocka izrađena od kartona, na stranice kocke zalipljene fotografije po izboru (pas, slon, brod ,lopta oblak ,hamburger)			
DOKUMENTIRANJE				

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Dramatizacija priče „Tri praščića“	<ul style="list-style-type: none"> pravilno korištenje ginjol-lutke kreativno izražavanje kroz dijalog bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 3 – 4 god.
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> dogovor i podjela uloga prepričavanje priče po sjećanju ili kreativno dodavanje sadržaja načini prepričavanja: jedno dijete je jedan lik koji priča priču ili više djece igra različite uloge i zajedno stvaraju priču 	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> stalak za kazalište ginjol-lutke vuka i tri praščića 	
DOKUMENTIRANJE		
 		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Prepričavanje priče „Djed i repa“	<ul style="list-style-type: none"> • usvajanje sadržaja priče • usvajanje redoslijeda događanja • oblikovanje rečenica • bogaćenje rječnika 	• djeca od 3 – 4 godine
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Najprije smo započeli razgovor o pojmovima iz priče: seljak, povrće – repa, proces rasta, korištenje ploda. Zatim smo zajedno pričali priču. Nakon toga svako je dijete moglo odabrat jednu karticu na štapiću i ukratko opisati radnju na slici. Djeca su pratila redoslijed priče prikazane na plakatu prema nizu slika i tako su slagala priču ponuđenu na karticama na štapiću.	
KORIŠTENI MATERIJALI	• Plakat /slikovna priča „Djed i repa“– slijed događanja • Kartice na štapiću	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA	
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> imenovanje pojmova (šumske životinje) razvijanje jezično-govornog izražavanja opisivanjem životinja oblikovanje rečenice bogaćenje riječnika 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 3 – 4 godine 	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> slikovnica „Priče iz šume“ plastificirane kartice s likovima šumskih životinja iz priče 		
DOKUMENTIRANJE			
			

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • slaganje sličica po redu, praćenje redoslijeda radnje • bogaćenje rječnika uz opisivanje slika i prepričavanje • poticanje kreativnosti pri odabiru naziva priče 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca u dobi od 3-5 godina
KORIŠTENI MATERIJALI	Plastificirana podloga s čičkom (6 polja), priča u slikama (6 plastificiranih slika s čičkom)	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Taktilna slikovnica „Tri praščića“	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje vizualne, auditivne i taktilne percepcije • razvijanje jezično-govornog izražavanja • oblikovanje rečenice • usvajanje redoslijeda događanja • razumijevanje uzročno-posljedične veze • bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3,5 do 5,5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<p>Odgojitelj je izradio taktilnu slikovnicu „Tri praščića“, pripremio slikovnicu istog naziva i plastificirane kartice za pričanje priče prema nizu slika. Namjera je bila motivirati djecu da dodiruju predmete, istražuju, osjete, dožive te da se na taj način još više verbalno izražavaju. Najprije sam uz taktilnu slikovnicu ispričala priču, a zatim su djeca istraživala slikovnicu, dodirivala je i pričala svoju priču. Starija su djeca prva počela pričati svoju verziju priče a mlađa su pamtila njihove dijelove i čitave rečenice.</p> <p>Zatim je djeci ponuđena isprintana slika priča na predlošku i plastificirane kartice te slikovnica iz knjižnice. Neke je na pripovijedanje privukla taktilna slikovnica, neke posuđena slikovnica a neki su voljeli slagati sličice u nizu.</p>	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • Filc tkanine, konac i igla, škare, ljepilo- za izradu taktilne slikovnice • Slikovnica „Tri praščića“ • Slikopriča – isprintana na jednom listu (priča je prikazana kroz 9 kartica) i 9 plastificiranih kartica za pričanje priče 	
DOKUMENTIRANJE		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Pričamo priču prema nizu slika	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj govora • bogaćenje rječnika • usvajanje pravilnog oblikovanja rečenice • razvoj slušne percepcije, memorije i diskriminacije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4-5 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<p>Djeca sjede u krugu, svakom djetetu se dodijeli jedna kartica uz objašnjenje da samo ono smije vidjeti što je na kartici. Odaberemo dijete koje će započeti priču. Nakon što dijete izgovori rečenicu okreće svoju karticu da je vidljiva svima. Sljedeće dijete nastavlja priču dodajući sadržaj po svojoj kartici.</p>			
KORIŠTENI MATERIJALI	Plastificirane kartice s različitim motivima (beba, kuća, papuče, vještica, šišmiš, spiderman,...)			
DOKUMENTIRANJE				

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Kamenčić priča	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje kreativnog jezično-govornog izražavanja • pravilno oblikovanje rečenice • razvijanje vještine pripovijedanja • bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI		Djeci su ponuđeni kameničići s različitim motivima. Dijete slaže kamenčice na papir ili plohu po vlastitom izboru nakon čega priča priču. Zanimljivo je da svaki pojam svakom djetetu ne znači isto pa tako je jedan dječak u pojmu guma "vidio" kotač, a drugi dječak je video "zupčanik".
KORIŠTENI MATERIJALI		Oslikani kameničići sa slikama (dječak, djevojčica, prsten, haljina, guma, mjesec i zvijezde, ključ,...)

DOKUMENTIRANJE

BORNA: Bio jednom jedan vlak i otkotrljao se zupčanik iz broda. Brod je doputovao sa puno zupčanika do Slovenske. Snješko je onda došao i počeo se rastopavati i onda je pala kiša i auto je baš prošao i onda se smočio. Avion je prošao kroz kišne oblake i jedna munja je ga je pogodila i pao je. I onda je jedna djevojčica došla i našla ključ i onda je otključala noćne stepenice do mjeseca. I onda je mjesec ovako zapjevao uspavanku jako tiho.

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Mala priča	<ul style="list-style-type: none"> • bogaćenje rječnika, • poticanje razvoja vještine pripovijedanja 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 5 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	U platnenu vrećicu stavimo plastificirane sličice te svako dijete izvlači jednu sličicu. Djeca pričaju priču (samostalno ili uz pomoć odgojitelja) po svojoj kartici nadovezuju se na ono što su prethodno čuli. Nakon što su ispričali priču djeca je mogu i nacrtati.			
KORIŠTENI MATERIJALI	Platnena vrećica, plastificirane sličice (pas, zec, slon, jabuka, kuća, auto, avion), papiri, bojice			
DOKUMENTIRANJE				
 				

Prča

Nika: „U kući su bili mama i tata i baka.“

Mia: „Došao je pas i izašli su iz kuće i dragali su ga. Pas je bio na travi.“

Petra: „Pala je jabuka sa drveta. Pas je pojeo jabuku. Jabuka je bila fina.“

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA	
Pričamo priču „Maca papučarica“	<ul style="list-style-type: none"> poticanje jezično-govornog izražavanja kroz imenovanje pojmove po slikama i opisivanje imenovanje emocija prema slikovnim predlošcima 	• djeca od 5 godina	
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci su ponuđene slike po redoslijedu događanja u priči Maca papučarica. Dijete odabire sliku i počinje pričati priču a drugo dijete i ostala djeca se nadovezuju redom. Svako dijete po završetku pričanja dodaje sliku na pano. Nakon što su više puta prepričala priču djeca stvaraju svoj likovni doživljaj.		
KORIŠTENI MATERIJALI	Velike aplikacije slikovnice – Maca papučarica; papir, drvene boje		
DOKUMENTIRANJE			
			

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> poticanje kreativnosti izražavanja kroz opisivanje slika (izražavanje i razumijevanje uzročno-posljedične veze) oblikovanje i proširivanje rečenice bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 5 - 6 godina
KORIŠTENI MATERIJALI	<p>U ovoj smo aktivnosti opisivali dvije fotografije:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dječak se umiva zelenim sapunom Djevojka sa uvijačima na glavi i odjećom u jednoj ruci , razgovara na telefon <p>Slikovne materijale svakodnevnih aktivnosti možete pronaći na internetu.</p>	
DOKUMENTIRANJE		

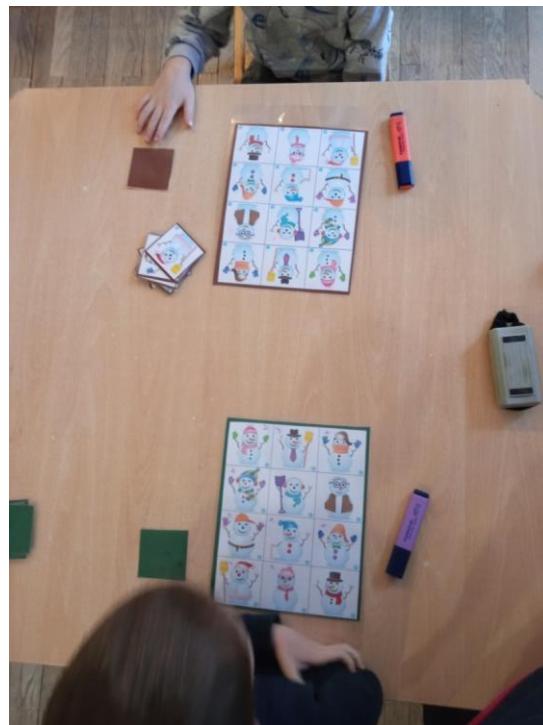
NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Kartice zanimanja	<ul style="list-style-type: none"> • bogaćenje rječnika • usvajanje naziva zanimanja i naziva predmeta/alata koji se koriste u tom zanimanju • učenje naziva zanimanja na engleskom jeziku 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci su ponuđene kartice sa sličicama predmeta/alata. Zadatak je da imenuju predmete koje vide na slici i kažu o kojem se zanimanju radi. S druge strane kartice je slika zanimanja. Kad dijete imenuje zanimanje, okreće karticu kako bi provjerilo svoj odgovor. Imenujemo i naziv tog zanimanja na engleskom jeziku.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Kartice sa sličicama predmeta/alata i zanimanja.	
DOKUMENTIRANJE		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Složi sliku i kaži zanimanje	<ul style="list-style-type: none"> • opisivanje po slikovnom predlošku, spajanje alatke i zanimanja • usvajanje naziva zanimanja u muškom i ženskom rodu • bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeca slažu ponuđenu slagalicu povezujući zanimanje i alate. Imenuju zanimanje prvo prema rodu koji je prikazan na slici a zatim u drugom rodu.			
KORIŠTENI MATERIJALI	Slagalica zanimanja i alati			
DOKUMENTIRANJE				

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Pogodi snjegovića	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje vizualne percepције • uočavanje razlika, klasifikација према једном својству • обликовање упитне рећенице, разумјевање негације 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Igraju dva igrača a cilj igre je pogoditi којег је snjegovića одabrao suigrač. Svaki има исто поље с 12 различитих snjegovića te 12 картица истих snjegovića из којих издвоји једног којег његов suigrač treba pogoditi. Питanja се постављају наизмјенично тако да одговор буде с DA или NE а на плочу се flomasterom oznaче snjegovići koji prema odgovoru ne могу бити траženi snjegović. Побједник је онaj који први pogodi suigračevog snjegovića.	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • slikovni prikaz 12 snjegovića (2 puta на картici и 2 puta pojedinačно), flomaster, spužva за brisanje nakon igre 	
DOKUMENTIRANJE		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Sendvič ili sok	<ul style="list-style-type: none"> proširivanje rečenice novim pojmovima memoriranje nizova riječi u rečenici bogaćenje rječnika klasifikacija voće ili povrće razvijanje pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> Igra u krugu: <p>Prvo dijete počinje riječima „Slažem sendvič i u njega stavim mrkvu“ ; drugo dijete ponovi i nadopuni rečenicu „Slažem sendvič i u njega stavim mrkvu i krastavac“ i tako sve dok sva djeca ne dodaju u rečenicu povrće koje vole. Na isti način se slaže sok od voća.</p>	
KORIŠTENI MATERIJALI	U početku se koriste kartice voća i povrća kako bi djeca memorirala više pojmove iz te dvije kategorije riječi.	
DOKUMENTIRANJE		

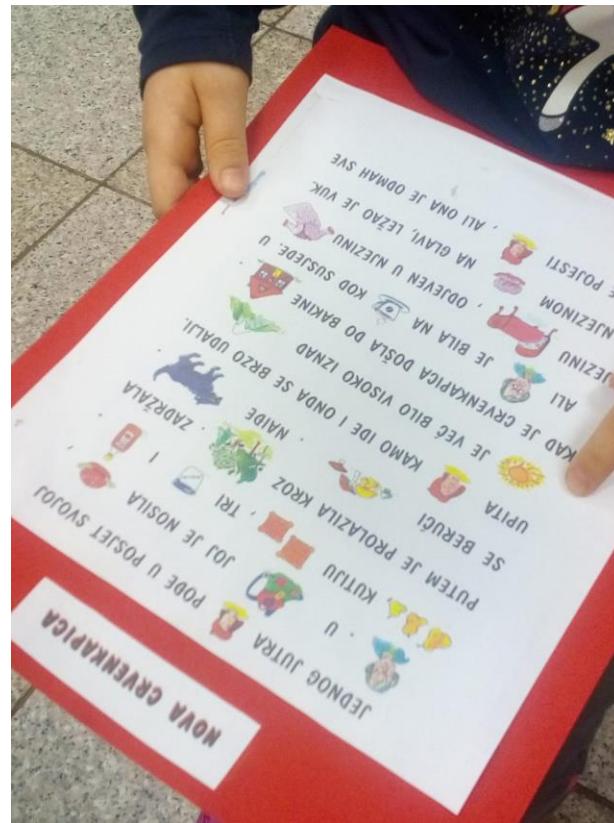

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA			
I like / I don't like	<ul style="list-style-type: none"> • ovladavanje rječima stranog (engleskog) jezika • povezivanje riječi u rečenicu (na engl. jeziku) • povezivanje pokreta i ritma 	• djeca od 6 godina			
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Svako dijete kaže što voli jesti i što ne voli jesti pa svi zajedno uz ritam ponavljamo npr. "I like fish"/ "I don't like chocolate". Dogovoren pokreti : <i>I / I don't</i> - tapšanje po koljenima, <i>like</i> - pljesnemo rukama, <i>fish/ chocolate</i> - pucketanje prstima				
KORIŠTENI MATERIJALI	Flashcards – djeca prije ove aktivnosti za zadane kartice uče nazine pojmove na engleskom jeziku				
DOKUMENTIRANJE					
					
					

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Volim /ne volim I like/I don't like	<ul style="list-style-type: none"> • bogaćenje rječnika • povezivanje riječi u rečenicu • povezivanje pokreta i ritma • izražavanje cjelovitom rečenicom 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • izrada plakata „Volim/ne volim“ (zadana je tema povrća, razgovaramo o tome tko što voli/ne voli) • svako dijete kaže što voli a što ne voli jesti cjelovitom rečenicom npr. „Ja volim jesti <u>mrkvu</u> a ne volim jesti <u>zelje</u>.“ • dok govori riječ po riječ u rečenici, uz svaku riječ dodaje dogovoreni pokret (JA-pljesak VOLIM-pucketanje prstima JESTI-tapšanje koljena MRKVU- ruke otvorenih dlanova) • mogu se uvoditi složeniji pokreti ili za ono što se ne voli drugi pokret • ista se igra provodi i na engleskom jeziku (I like/don't like) 	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • izrađeni plakat (<i>vidi dokumentiranje</i>) 	
DOKUMENTIRANJE		

		
	MARINA PATRIK KLARA LUN LOVRO PETAR MARINA KLARA JAKOV	LILI EMA MIHAEL PATRICK ILONA LORENA RAJNA FILIP VITO MATEJ LUKAS
	PATRICK MIHAEL KLARA LILI EMA LOVRO MARINA KLARA MATEJ LUKAS JAKOV	MARINA FRANKO RAJNA LUN ILENA PETAR LORENA FILIP VITO JAKOV
	LILI EMA MARINA PATRICK MIHAEL FRANKO ILENA LOVRO LUKAS LORENA MATEJ	LUN RAJNA KLARA PETAR FILIP VITO JAKOV
	EMA MARINA MIHAEL RAJNA PATRICK LUN ILENA LOVRO PETAR LORENA MATEJ LUKAS	KLARA LILI RAJNA FILIP JAKOV VITO
	LILI MIHAEL PATRICK MIHAEL LUN LOVRO PETAR MATEJ	FRANKA ILENA LOVRO LORENA FILIP RAJNA KLARA VITO LUKAS JAKOV
	NOR MIHAEL EMA LILI KLARA MATEJ PATRICK MARINA LUN ILENA LOVRO	FRANKO FILIP LUKAS LUKAS LORENA PETAR VITO JAKOV

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> poticanje verbalne komunikacije kod djece (uporaba složenih rečenica, pravilan izgovor riječi) poticanje neverbalne komunikacije (geste, mimika) poticanje emocionalnog i etičkog razvoja kod djece (što je dobro, a što zlo) bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 6-7 godina
KORIŠTENI MATERIJALI		 <p>ŽELJKA HORVAT-VUKELIĆ Slikopriče</p> <p>JEDNA SE ČESTO DOSADIVALA: KAD BI JOJ ISPRČAO SVE PRIČE, KAD BI ODGLEDALA SVE CRITICE NA - I KAD BI SE NAIGRALA S - I - NIJE ZNALA ŠTO BI RADILA. TADA JE UPONALA TUVUN. PROČITALA JE, POSLJUE JE POČELA ČITATI DEBELE I VIŠE JOJ NIJE BILO DOSADNO.</p> <p>SK</p>
DOKUMENTIRANJE		

2.3. Fonološka svjesnost

Fonološku svjesnost često nazivamo i glasovna osviještenost, glasovna ili fonološka osjetljivost. Njezin razvoj započinje veoma rano kroz različite aktivnosti: istraživanje zvukova i njihovo razlikovanje, razlikovanje glasno-tiko i razlikovanje ritma.

Fonološka svjesnost se odnosi na prepoznavanje, izdvajanje i baratanje manjim dijelovima od same riječi (slog, fonem). Ona uključuje:

- raspoznavanje i proizvodnju rime
- raščlambu rečenice
- slogovnu svjesnost (raščlambu i stapanje)
- fonemsку svjesnost (raščlambu i stapanje)

Razvoj fonološke svjesnosti odvija se postepeno.

- **SLOGOVNO STAPANJE**

Već u dobi od tri godine djeca su u mogućnosti riječ koju mi u slogovima izgovorimo spojiti u riječ.

Npr. ŽA-BA dijete može prepoznati da smo izgovorili riječ ŽABA

- **RASPOZNAVANJE RIME**

Kroz čitavo predškolsko razdoblje često izlažemo djecu slušanju, ponavljanju i dopunjavanju pjesmica u rimi, a služimo se i različitim igrama s uočavanjem rime. Takve su pjesmice obično razigrane, lako pamtljive i djeca ih vole. Na taj način potičemo kod djeteta da uoči tu igru s glasovima u riječi, da prepozna rimu.

Npr. Možemo izgovoriti dvije riječi KRUH-DUH i pitati dijete je li se te dvije riječi rimuju. Ukoliko uočimo da dijete ne prepoznae rimu nekoliko ćemo puta ponoviti isti par riječi i dodati onaj par koji se ne rimuje kako bi kod djeteta potaknuli razvoj slušanja i prepoznavanja značajki zvuka...npr KRUH-DUH, KRUH-DUH, KRUH-DUH, KRUH-TRAVA.

- **SLOGOVNA RAŠČLAMBA**

Dijete počinje samostalno rastavljati riječi na slogove.

Npr. odaberete slikovne kartice sa životinjama, imenujete ih i potom ih okrenete na obrnutu stranu. Jedno dijete uzima prvu karticu i izgovara riječ a ostala djeca trebaju glasno izgovoriti riječ na slogove.

Vodite računa o dobi djece i njihovim interesima. Ako su niže kronološke dobi igrajte se s jednostavnijim dvosložnim riječima (MAMA, BABA, TATA, TETA, TUTA, BUBA, KOKA), potom složenijim dvosložnim (MEDO, ZEKO, PILE, KOZA, ŽABA), jednostavnijim trosložnim (LIVADA, KUĆICA, MAJICA, LADICA), složenijim trosložnim (STOLICA, LOPTICA, PLASTIKA...) itd.

- **PROIZVODNJA RIME**

Ovo je faza kada ste kod djece već primijetili da su razvila osjetljivost za glasove i da lako smisljavaju riječi koje su u rimi. Početak proizvodnje riječi koje se rimuju ne traži da riječi imaju značenje, važno je da dijete uoči da je potrebna zamjena glasa/glasova na početku riječi.

Npr. TATA-PATA, AUTO-PAUTO, GUMA-DUMA, SLIKA-PIKA...

- **FONEMSKO STAPANJE**

Fonem je najmanja jedinica govora i bitan nam je za značenje.

Igrajte se najprije riječima s tri glasa, pa onda s četiri prema složenijim riječima.

Npr. izgovorite glas po glas riječ P-A-S s malom stankom poslije svakog glasa. Ako dijete ne može prepoznati riječ pokušajte izgovoriti glas po glas s manjom stankom da se skoro stope u riječ kako biste potaknuli dijete da nastavi igru dalje i bude u njoj uspješno.

- **FONEMSKA RAŠČLAMBA**

Vježbati kao i kod fonemskog stapanja, najprije s riječima od tri glasa, pa jednostavnijim riječima od četiri glasa prema složenijima.

Dobro je koristiti slike, jer su djeca uz njih više motivirana i bolje se uključuju u aktivnost.

Npr. Jedno dijete pokaže sliku vuka i kaže VUK a drugo dijete izgovara glas po glas V-U-K

- RAŠČLAMBA REČENICE

Svakako je složeno djetetu predškolske dobi pojasniti u govoru što je rečenica, ali ono što dijete brže može uočiti je rečenica u pisanom tekstu. Susrećemo se često dok čitamo djeci i pokazujemo riječi prstom da neka djeca uočavaju interpunkcijske znakove i propituju se o njima. Koristite te prilike da kažete djeci da je to obično kraj jedne rečenice, a možete ih kroz igru potaknuti da i sami prepozna i odjeljuju riječi u rečenici. Zadatak je uvjek da krenemo od najjednostavnijih prema složenijima.

Npr. Kažete rečenicu „Dijete spava.“ Za svaku izgovorenu riječ pokažete jedan prst i pitate djecu koliko ta rečenica ima riječi, možete ih potaknuti da zajedno s vama i oni izgovaraju riječ uz podizanje prstiju.

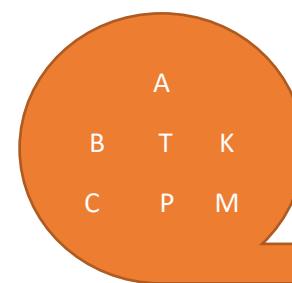
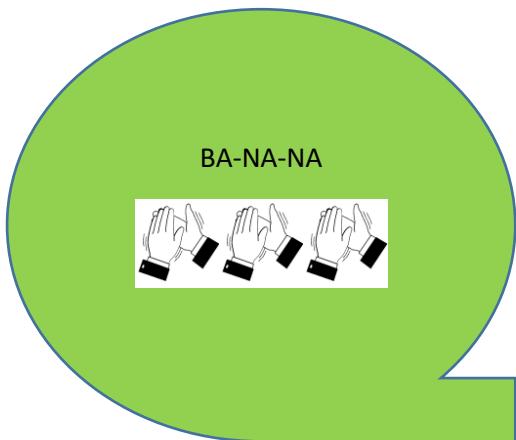
Savjeti logopeda za poticanje razvijanja fonološke svjesnosti:

- *Prepoznavanje i proizvodnja rime: slušanje, ponavljanje i učenje brojalica, pjesmica u rimi, smišljanje rime, vreća rime, krugovi rime, domino u rimi, što ide zajedno, što ne pripada redu, zadajemo rimu, memori u rimi...*
- *Slogovna raščlamba i stapanje: rastavljenje riječi na slogove npr. rastavljate na slogove imena djece uz pljesak ruku; rastavljate na slogove riječi iz jedne kategorije-VOĆE na način da djeca dok izgovaraju JA-BU-KA sunožno skaču po prostoru; podijelite slogove jedne riječi na nekoliko papira i ponudite ih djetetu da ih složi u riječ...*
- *Glasovna raščlamba i stapanje (glasovna analiza i sinteza): izgovarate riječ s naglaskom na prvom/zadnjem glasu kako bi djeca mogla slušajući otkriti prvi/zadnji glas-naglasak je na upućivanju djeteta da usmjeri svoje slušanje na glasove/slova kako bi potaknuli razvijanje glasovne osjetljivosti (npr.izgovarate riječi mmmmama, mmmmaca, mmmmmmiš/koji se glas čuje na početku riječi), lov na glasove-tražite predmete koji započinju određenim glasom, slikovni materijali /tražite one slike riječi koje počinju/završavaju zadanim glasom; zajedno izgovarate riječi na glasove/početi od jednostavnijih dvosložnih riječi prema složenijima, potičete dijete da pogoda riječ koju izgovarate glas po glas ili pljesne dlanom kada čuje zadani glas...*
- *Brojanje riječi u rečenici: ponavljanje rečenica / vi izgovorite rečenicu a djeca je ponavljaju tako da za svaku izgovorenu riječ pljesnu dlanovima ; koristite slike i napisane riječi za slaganje rečenica/ dijete će lako vizualizirati broj riječi u rečenici*

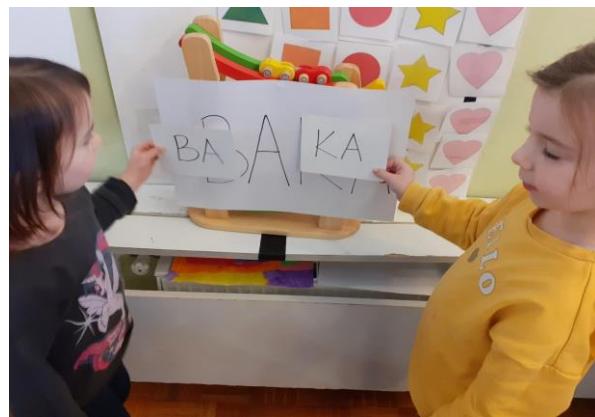
- *Usvajanje veze fonem=grafem: potaknite dijete da vizualno prepoznae slova i imenuje ih, označavajte vizualne poticaje, usmjeravajte pozornost djeteta na napisana slova, na to da ona znače određenu riječ, potaknite slušanje glasova i povezivanje glasova sa slovima: igra „Slovo na slovo“, memori slova, zaokruživanje istih slova; bitno je pronaći odgovarajući način za svako dijete da se zainteresira za igru slovima – možete početi sa slovima djetetova imena, slovima njemu najdražih životinja, likova iz crtića i sl., izrezivanje slova iz novinskih članaka, modeliranje slova, slaganje slova tijelima djece, precrtavanje slova u pijesku, brašnu, soli...*

Kako biste potaknuli razvoj fonološke svjesnosti izlažite djecu pisanim i govornom jeziku, bogatite njihov rječnik (čitajte im, potaknite ih da prepričavaju, opisuju), izlažite ih slovima, jer je to pravilan put razvijanju vještina čitanja koje im trebaju za cijeli život.

2.4. AKTIVNOSTI ZA RAZVIJANJE FONOLOŠKE SVJESNOSTI

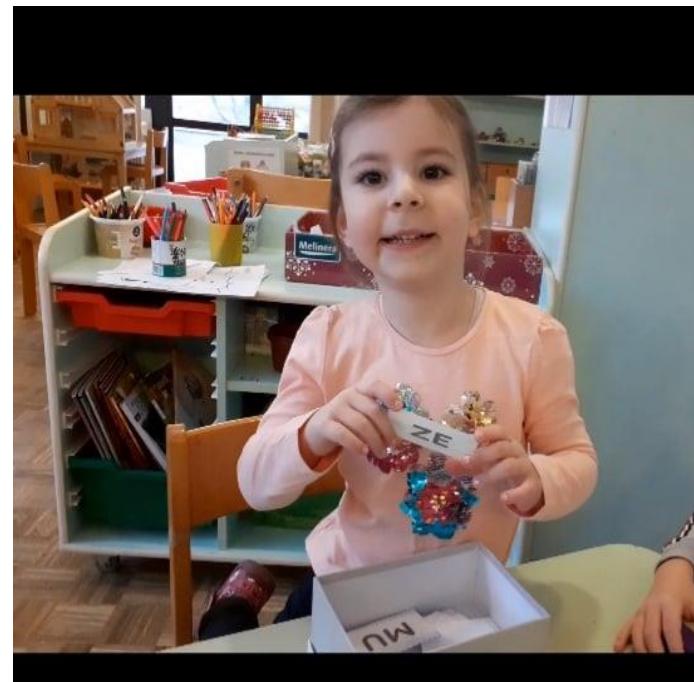
NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Rasplesani slogovi	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (slogovna raščlamba i stapanje) • vizualno prepoznavanje velikih tiskanih slova • vizualno i slušno prepoznavanje napisane riječi • razvijanje glasovne osjetljivosti <p>Dijete ga vizualno prepoznaće i zdržava se na tom mjestu dok i drugo dijete ne pronađe slog iste riječi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kad imaju riječ izgovaraju je i vraćaju slike u početni krug • s istom grupom djece ponovimo aktivnost od početka • nakon dva ponavljanja, zatražimo od djece da sjednu oko kartica i čvrsto zatvore oči • za to vrijeme zamjenimo mjesta natpisima pa tamo gdje je prije stajala MAMA, sada стоји TATA i sl. • ponovno izgovaramo brojalicu i djeca se kreću oko slike dok brojalica ne završi i traže gdje će koji slog odložiti <p>Možemo umjesto izgovaranja brojalice koristiti glazbu i zadati neki pokret koji će djeca ponavljati dok glazba ne stane.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4 – 6 godina.
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<p>Četiri velika papira s ispisanim riječima npr. MAMA, TATA, SEKA, BAKA Osam kartica s ispisanim slike npr. MA-MA-TA- TA-SE-KA-BA-KA CD player</p>	
DOKUMENTIRANJE		

	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • bogaćenje rječnika • razvoj fonološke svjesnosti (slogovna raščlamba i stapanje) 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 5-6 godina
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • kutija s karticama napisanih slogova 	
DOKUMENTIRANJE		

Kutija s karticama

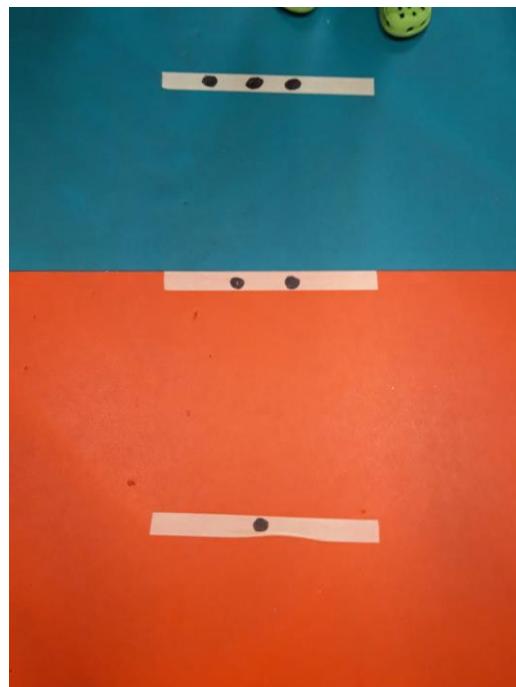

ZE-ZEBRA

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Slogovna raščlamba	<ul style="list-style-type: none"> Razvijanje fonološke svjesnosti (slogovna raščlamba) Bogaćenje rječnika 	• djeca od 3,5 – 5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Na pod se zlijepi dugački papir većih dimenzija i ispred svakog djeteta se stavi papir u boji na kojem je zalipljena slika sa slovima. Svakom djetetu da se ta ista slika s riječi koja je raščlanjena na slogove. Zadatak je bio da svako dijete svoju sliku pokaže i imenuje što je na slici i da stavi ispod slike koja se nalazi na bijelom papiru, nakon toga su sa odgojiteljem zapljeskali koliko slogova riječ ima i na kraju svi zajedno ponavljamo riječ, raščlanjujemo je na slogove a svaki slog prati pokret pljeskanja rukama.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Kolaž papir, škare, ljestvica, isprintane fotografije sa interneta i folije za plastificiranje i isprintane riječi koje opisuju sliku.	
DOKUMENTIRANJE		
		

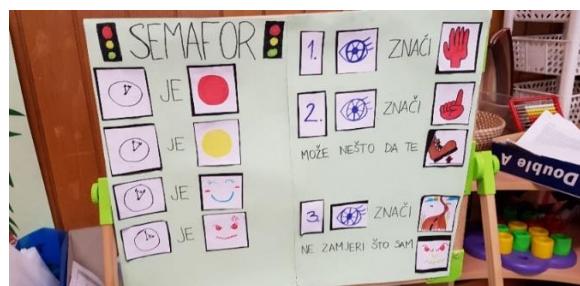
NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Raščlamba riječi na slogove	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (slogovna raščlamba) • poticanje pravilnog izgovora glasova • razvijanje osjećaja za ritam 	• djeca od 4-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci su ponuđene kartice s raznim pojmovima, a na podu tri trake. Dijete izabire jednu karticu i poskakujući po trakama raščlanjuje riječ na slogove (npr. SUNCOBRAN , dijete poskakuje za svaki slog).	
KORIŠTENI MATERIJALI	Kartice s pojmovima (kišobran, suncobran, kapa, krema), pik trake naljepljene tri puta i označene točkama	
DOKUMENTIRANJE		
	   	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Vreća puna iznenađenja	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (slogovna raščlamba) • razvijanje osjećaja za ritam 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • veliku vreću napunimo različitim predmetima • svako dijete vadi iz vreće jedan predmet, imenuje ga i rasčlanjuje na slogove prateći svaki slog dogovorenim znakom (mi smo radili lupkajući dlanom po stolu(npr. kapa – ka pa) 	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • vreća, predmeti iz okoline (krema, kapa , kvačica, kamen,...), stol 	
DOKUMENTIRANJE		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Recitacija „Semafor“	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje pamćenja • razvijanje govora • prepoznavanje rime 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3-4 godine
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Recitaciju „Semafor“ na hamer papiru s kvadratnim papirićima za pojmove izradite zajedno s djecom. Slike i pojmovi u rimi pridonijet će lakšem pamćenju recitacije.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Recitacija „Semafor“ na hamer papiru, kvadratni papirići za pojmove, flomasteri, dječje asocijacije Čas je crvene stop Čas je žute stani Čas je vedare zgazi Čas je ljutne sretan put, ne zamjeri što sam ljut. DOKUMENTIRANJE	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Pjesmica u rimi	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (prepoznavanje rime) • razvijanje slušne percepcije, memorije i diskriminacije • poticanje pravilnog izgovora glasa S 	• djeca od 3-4 godine
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Napravljen je predložak na kojem je napisana pjesma. Koristili smo napisane riječi velikim tiskanim slovima i slike. Čitali smo pjesmicu i pokazivali prstom na riječi i na sliku. Pjesmicu smo birali prema glasu kojeg želimo da djeca pravilnije izgovaraju. Pjesmice su u rimi pa ujedno potičemo njezino prepoznavanje. Djeca su nastavljala igru sama, imitirala su naše pokrete prstima ispod riječi i slika. Pjesmice su kratke, jednostavne i lako pamtljive.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Karton, slike, riječi, istaknuti glas/slovo (kod ove pjesmice to je glas S)	
DOKUMENTIRANJE		

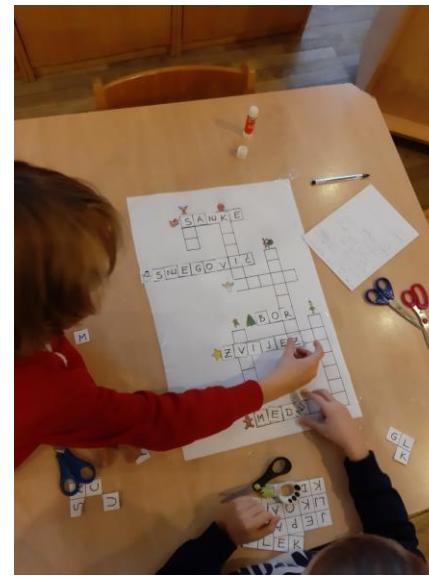
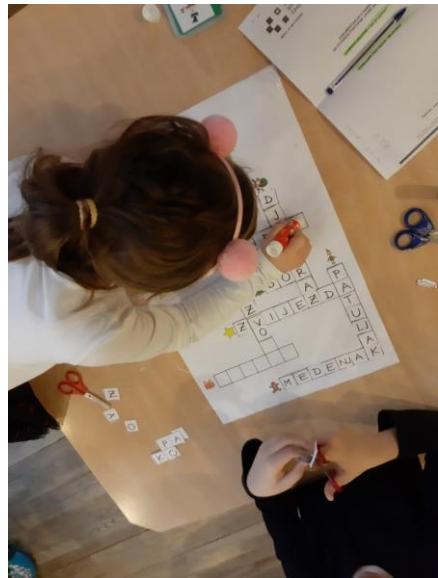
NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Memori u rimi	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (prepoznavanje i proizvodnja rime) • razvijanje slušne percepcije, memorije i diskriminacije • poticanje pravilnog izgovora glasova 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4 godine
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci su ponuđene kartice s pojmovima koji se rimuju. Prvo im je ponuđeno da istraže kartice, da imenuju pojmove na njima te da razmisle kako bi se s njima mogla igrati memori igra. Pojedina djeca primjećuju da slike/pojmovi nemaju para. Djeci je objašnjeno da su to drugačije memori kartice i da se spajaju po rimi (onome što čujemo i što jako slično zvuči). Koristimo smiješne primjere pojmove u rimi kako bismo djeci na zabavan način pojasnili ono što tražimo -RIMU. Primjeri pojmove koje smo koristili : TETA-PAŠTETA, MAMA-SALAMA, IVA-PIVA...Većina je djece nastavila smisljati riječi u rimi, često je druga riječ bila bez značenja (npr. SOK-POK, TATA-BATA) ali je svejedno pokazatelj da djeca mogu rimu prepoznati i proizvesti. Igrati se može i na drugi način: poredati jedne pojmove para u rimi u jednu okomitu liniju, imenovati svaki pojam, potom dodavati drugi pojam na način da dijete kaže što je na slici i pokuša samo pronaći odgovarajući pojam uz koji će ga dodati. Može se pomoći da se oba pojma izgovore i da se pita dijete je li se slažu, rimuju, zvuče slično.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Plastificirane kartice s pojmovima koji se rimuju npr. RODA-VODA, PUT-KAPUT, SLON-BALON, RAK-VLAK, ŽIR-SIR...	
DOKUMENTIRANJE		

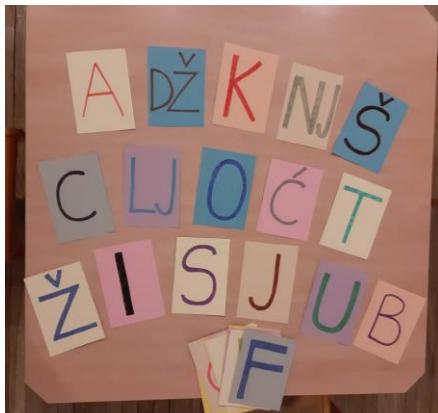

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Taktilna abeceda	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonemske svjesnosti (prepoznavanje prvog glasa u riječi) • razvijanje fonološkog imenovanja velikih tiskanih slova • bogaćenje rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Na velikom panou izradili smo taktilnu abecedu koristeći različite vrste materijala. Uz svako slovo nalazila se zatvorena kutija u kojoj se nalazila slika predmeta za neko slovo abecede. Djeca su najprije dodirivala slovo, imenovali smo ga i poticali da dijete izgovori slovo/glas i pronađe predmet na zadani glas. Ukoliko ne uspije otvara kutije i traži predmet na zadani glas. Kada ga pronađe još jednom izgovara slovo/glas i pojam koji počinje tim glasom.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Prazne kutije od CD-a, razne vrste materijala za izradu slova (slamke, pomponi, brusni papir, vata...), karton, slike predmeta za svako slovo abecede.	
DOKUMENTIRANJE		
	   	

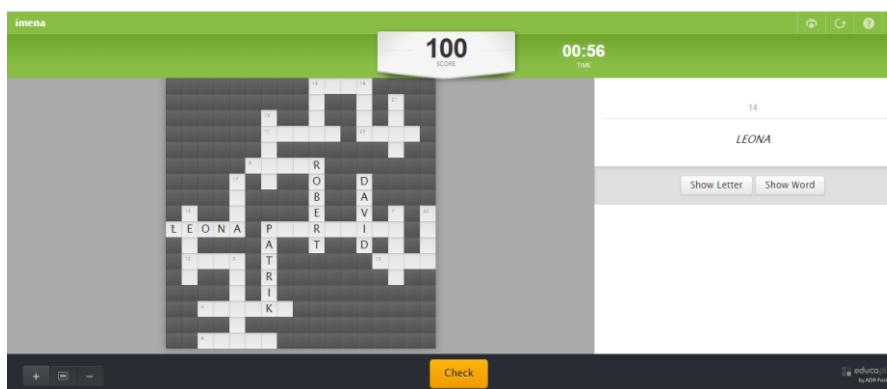
NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Slovo na slovo	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološkog imenovanja velikih tiskanih slova • razvijanje glasovne osjetljivosti (stvaranje veze slovo/glas) 	• djeca od 3,5 - 5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Potreban je slikovni predložak ispod kojeg je napisana riječ velikim tiskanim slovima (svako slovo je u jednom krugu). Djeca traže slova koja su napisana na čepovima i slažu slovo na slovo.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Slikovni predlošci , plastični čepovi sa slovima	
DOKUMENTIRANJE		
	   	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Zabavna križaljka	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (glasovna analiza) • povezivanje glasa i slova • razvijanje fine motorike (rezanje škarama) 	• djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci je zadana križaljka sa sličicama. Zadatak je da odrežu slova i zaliže ih u križaljku, tako da dobiju riječ koja je na sličici. Ponuđene su i "kartice pomoći" u slučaju da dijete ima poteškoća s glasovnom analizom.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Križaljka sa sličicama, škare, ljepilo, kvadratići sa slovima, kartice pomoći.	
DOKUMENTIRANJE		
 <ul style="list-style-type: none"> • Pripremljeni materijal i kartice pomoći 		

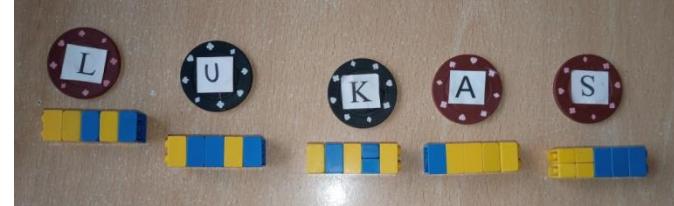

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Riječ na slovo...	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (prepoznavanje prvog glasa u riječi) • bogaćenje rječnika 	• djeca 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Izvučemo jedno slovo abecede i djeca trebaju reći riječi koje počinju zadanim slovom. Aktivnost se može otežati na način da djeci zadamo iz koje kategorije trebaju pronaći riječi (npr. „Pronađi životinju koja započinje zadanim glasom).	
KORIŠTENI MATERIJALI	Kartice sa slovima abecede.	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (glasovna analiza) • vizualno prepoznavanje slova • povezivanje glasa i slova • pisanje na tastaturi <p>• korištenje Educaplay programa Zadatak djetetu je da u križaljku upiše pojam na slici. Ispod slike napisan je pojam kojeg treba unijeti u križaljku.</p>	• djeca od 6 godina
KORIŠTENI MATERIJALI	https://www.educaplay.com/learning-resources/7129408-rijecnik_svemir.html	
DOKUMENTIRANJE		
		Dijete u križaljku upisuje zadani pojam (desno na ekranu je slika astronauta i uz sliku je napisana riječ).

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> povezivanje glasa i slova na tastaturi pisanje vlastitog imena praćenje vodoravnog i okomitog smjera pisanja 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 6-7 godina
KORIŠTENI MATERIJALI	<p>Program EDUCAPLAY u kojem je izrađena igra</p> <p>https://www.educaplay.com/en/learningresources/4869448/html5/imena.htm</p>	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Nađi put i kaži riječ	<ul style="list-style-type: none"> razvijanje fonološke svjesnosti (raščlamba riječi na glasove) programiranje beebot 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Na ploči s poljima za beebot složeno je nekoliko sličica koje djeca sakupljaju <ul style="list-style-type: none"> programiraju beebot da dođu do kartice osvajaju karticu tako da rastave riječ koju vide na slici na glasove 	
KORIŠTENI MATERIJALI	Beebot, mreža za beebot , kartice sa slikama	
DOKUMENTIRANJE		
	 	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fonološke svjesnosti (glasovna analiza- imena djece rastavljamo na glasove) • učenje kodiranja (svako slovo/glas ima zadani kod) 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina
KORIŠTENI MATERIJALI	Slovarica, kartica s kodom, lego kocke u dvije boje	
DOKUMENTIRANJE		
		

LEGO KODIRANJE

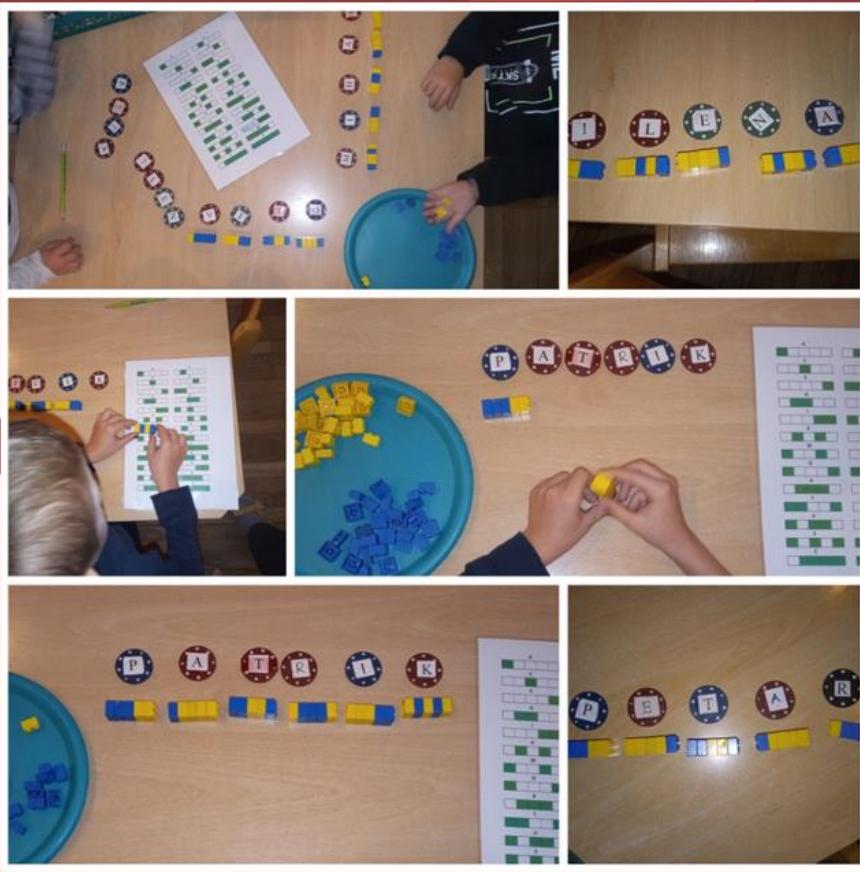
MOJE IME

1. Abecedom
2. Lego kodom

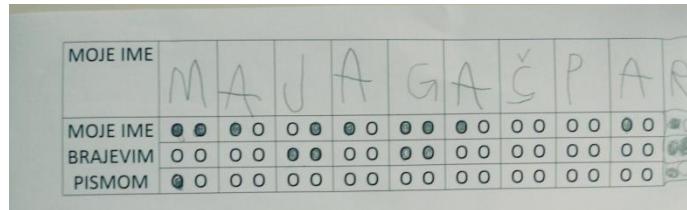
1. Sortiranje po boji

2. Slaganje ponavljaćeg uzorka

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA																																								
Moje ime Braille-ovim pismom	<ul style="list-style-type: none"> • ovladavanje simbolima Braille-ova pisma • povezivanje slova i novog simbola • pisanje vlastitog imena • vježbe vizualne percepcije, diskriminacije i memorije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6-7 godina 																																								
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Dijete dobije obrazac Braille-ova pisma (simbol slova prikazan u šest kružnica koje su različito popunjene ovisno o slovu) te obrazac u koji prvo upisuje svoje ime abecedom a onda svakom slovu pripisuje simbol Braille-ova pisma.																																									
KORIŠTENI MATERIJALI	<table border="1"> <tr> <td>MOJE IME</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>MOJE IME</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td></tr> <tr> <td>BRAJEVIM</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td></tr> <tr> <td>PISMOM</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td><td>O O</td></tr> </table>	MOJE IME										MOJE IME	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	BRAJEVIM	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	PISMOM	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	
MOJE IME																																										
MOJE IME	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O																																	
BRAJEVIM	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O																																	
PISMOM	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O	O O																																	
DOKUMENTIRANJE																																										

3. Predvještine pisanja

Pisanje je izrazito složena vještina. Zahtijeva sekvencialnu i simultanu integraciju pažnje, memorije, jezika, znanja i motoričkih vještina: vizualnu percepciju, okulomotornu koordinaciju, finu motoriku i grafomotoriku.

Grafomotorika je sposobnost držanja olovke i pisanja, odnosno motorička sposobnost pisanja slova.

Da bi se usvojila složena vještina kao što je pisanje, potrebne su određene vještine grafomotorike:

- fina motorika šake
- vizualna percepcija
- koordinacija oko-ruka (okulomotorna koordinacija)
- glasovna analiza i sinteza

RAZVOJ GRAFOMOTORIKE	
10-18 mjeseci	Šaranje po papiru (naprijed, natrag)
2 godine	Šaranje po papiru radeći horizontalne, vertikalne i kružne linije
3 godine	Precrtavanje horizontalnih i vertikalnih linija, kruga
4-5 godina	Precrtavanje križa, dijagonalnih linija, kvadrata, nekih slova i brojki; neka djeca pišu svoje ime
Od 5 do polaska u školu	Precrtavanje trokuta, pisanje vlastitog imena, prepisivanje većine velikih tiskanih slova; dijete se dobro služi olovkom

Motorički razvoj djeteta započinje razvojem grube motorike: sjedenje, puzanje, hodanje, penjanje, trčanje, slaganje kocki, igre loptom itd.

Razvoj fine motorike odnosi se na fine pokrete ruku i šake: hvatanje cijelom šakom, pa kažiprstom i palcem (tzv. pincet hvat). Dijete u dobi od godinu dana uzima olovku ili bojicu cijelom šakom i počinje šarati po papiru. U dobi od 2-2,6.g. olovku počinje držati palcem, kažiprstom i srednjim prstom te može povlačiti horizontalne i vertikalne linije. U dobi od 3 do 5 godina dijete drži olovku s tri prsta, a prilikom pisanja pomiče cijelu šaku. U dobi od 4,6 do najkasnije 6 godina hvat olovke postaje pravilan i dijete drži olovku vrhovima prstiju, a prilikom pisanja pomiče samo prste. Taj hvat omogućava djetetu maksimalnu fleksibilnost i kontrolu pri pisanju. Neka djeca vrlo rano počinju šarati, bojati, crtati ili kopirati pisane znakove, a neka ne pokazuju interes za aktivnosti olovkom. Važno je znati da tada možemo djetetu ponuditi zamjenske

aktivnosti: crtanje kažiprstom po pijesku, brašnu, palenti i sl.; crtanje po okomitim površinama (velik formati papira, ploča, papir zalijepljen na prozor ili zid); preljevanje vode u posudama; trganje, rezanje, presavijanje papira ili maramica; formiranje loptica od papira ili maramica; oblikovanje plastelinom; slikanje prstima, kredom, kistom, spužvicom po različitim podlogama-kartonske kutije, drvo, beton, stiropor; izrada „trkačih staza“ u obliku kruga, kvadrata, trokuta tako da dijete najprije može po istoj voziti auto, a poslije zamijeniti izradu linija npr. flomasterom

Ono što trebamo znati je da dijete ne treba u vrtićkom razdoblju naučiti pisati slova, tu aktivnost ostavljamo školi.

U vrtićkom razdoblju razvijamo predvještine pisanja, a to su:

- fleksibilnost šake i prstiju
- pravilan hват оловке
- adekvatan pritisak olovke na papiru
- jasna linija na papiru
- povlačenje ravnih, valovitih i kružnih linija
- povlačenje linija na papiru u suženom/zadanom prostoru (od crte do crte)
- precrtavanje kruga, kvadrata, trokuta, romba
- bojanje unutar okvira
- crtanje prepoznatljivih crteža
- pisanje vlastitog imena

Da bi dijete time ovladalo trebamo poraditi na vizualnoj percepciji i okulomotornoj koordinaciji.

Vizualna percepcija podrazumijeva snalaženje na papiru. Uz dobru vizualnu percepciju dijete će moći uočavati, razlikovati i prepoznavati oblike i veličine, pratiti zadane linije, pratiti odnose i relacije između likova, koordinirati odnos oko-ruka. Jačanjem vizualne percepcije dijete će bolje razumijevati, analizirati, povezivati, a time i lakše učiti. Aktivnosti vizualne percepcije mogu postati zanimljivije ako se dijete aktivno kreće prostorom dok izvodi zadatak. Neke se aktivnosti tako mogu kombinirati s poligonskim zadacima, iz viseće vreće, s ljljačke, sa skejta i slično.

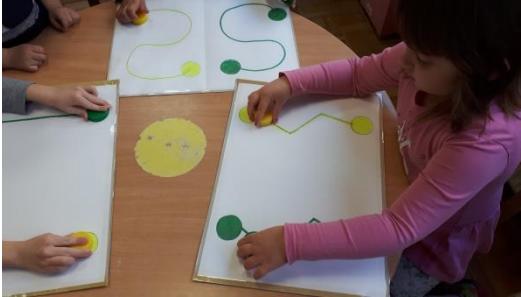
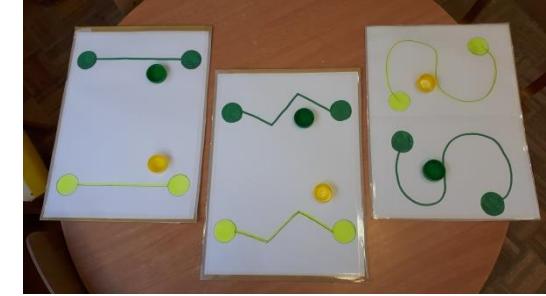
Okulomotorna koordinacija je sposobnost da prilikom obavljanja neke aktivnosti možemo istovremeno koristiti osjetilo vida i ruku. Ona nam omogućava da vidom usmjeravamo i pratimo pokrete ruku pri izvođenju aktivnosti. Okulomotorna koordinacija je složena aktivnost koja zahtjeva upotrebu dva kanala u isto vrijeme i može biti izrazito zahtjevna i izazovna za djecu sa smetnjama pažnje.

Savjeti logopeda/primjeri igara i aktivnosti za razvijanje vizualne percepcije i okulomotorne koordinacije:

- *igre oblicima različitih veličina i boja: dijete treba istovremeno skočiti u veći i manji krug i sl.*
- *pretaživanje predmeta po nalogu (npr. pronađi sve plave predmete)*
- *uparivanje predmeta i njihove sjene*
- *uparivanje istih slova ili brojeva*
- *traženje razlika na istim/sličnim crtežima*
- *slaganje kocaka po zadanim predlošcima*
- *igre balonima-dodavanje, hvatanje balona u zraku, udaranje balona reketima, bušenje balona od sapunice...*
- *igre loptom*
- *nizanje perlica na špagu*
- *ubacivanje žetona ili novčića u kasu*
- *ubacivanje kamenčića u bocu*
- *nabacivanje krugova na štapove, čunjeve*
- *frizbi*
- *ljepljenje kolaž papira ili naljepnica na točno određeno mjesto*
- *provlačenje vezica kroz otvore*
- *slaganje puzzli, kockica i sl.*

3.1. AKTIVNOSTI ZA RAZVIJANJE VIZUALNE PERCEPCIJE, OKULOMOTORNE KOORDINACIJE I GRAFOMOTORIKE

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje vizualne percepциje, okulomotorne koordinacije i grafomotorike • razvijanje pažnje i koncentracije • 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3 – 4 godine
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • podloge s linijama • predmeti (čepovi) u istim bojama 	
DOKUMENTIRANJE		
	  	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Natjecateljska igra „Patkice putuju“	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje vizualne percepције i okulomotorne koordinacije • vježbe pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3 – 4 godine
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • igra na otvorenom (dvorište) • djeca po iscrtanim linijama, s naznačenim startom i ciljem, nose predmet na žlici • na dani znak se kreće po crtici i vraća natrag • pobjednik je onaj tko prvi stigne do cilja i sačuva predmet u žlici 	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • žlice i patkice • kreda za iscrtavanje linija 	
DOKUMENTIRANJE		
   		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Badminton	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj okulomotorne koordinacije i fine motorike • razvoj pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3-5 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeca se međusobno dodaju balonom koristeći rekete. Druga varijanta igre može biti da dijete samostalno reketom udara balon pri tome pazeći da mu ne padne na pod.			
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • Baloni ,papirnati tanjurići, kartonske role od papira, vodene boje za ukrašavanje reketa 			
DOKUMENTIRANJE				
  				

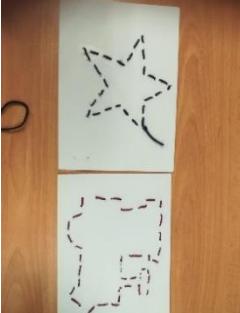
NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA	
Labirint	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj okulomotorne koordinacije • razvoj pažnje i koncentracije 	• djeca od 3-5 godina	
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Dijete upravlja labirintom na način da lopticu provede od početka do kraja labirinta. Druga varijanta igre je da se umjesto pregrada naprave rupe a dijete upravlja labirintom kako mu loptica ne bi ispala kroz rupu.		
KORIŠTENI MATERIJALI	• Kartonska kutija, kartonske trake za izradu pregrada, ping- pong loptica		
DOKUMENTIRANJE			
			

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Šivam oblike	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj vizualne percepције, okulomotorne koordinacije i fine motorike • razvoj preciznosti • razvoj pažnje 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 3-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci se ponudi karton sa shematskim prikazom oblika, na rubovima oblika izbuše se rupice kroz koje djeca provlače vunu pomoću igle.	
KORIŠTENI MATERIJALI	• tvrdi karton, probušene rupice, shema željenog oblika, igla , vuna ili deblji konac	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Nošenje jajeta	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj koordinacije i preciznosti pokreta • razvoj ravnoteže pri kretanju • razvoj pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Dijete hoda držeći jaje u žlici. Hoda do drugoga djeteta kojem predaje žlicu i jaje i tako se igra nastavlja dok se ne izredaju sva djeca.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Plastična žlica, jaje (drveno, PVC)	
DOKUMENTIRANJE		
	 	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Točkanje	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj fine motorike i preciznosti pincet hvata • razvoj koordinacije oko-ruka • razvoj ustrajnosti 	• djeca od 4-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djetetu se ponudi papirnati ubrus s otisnutim motivima (cvijeće, pero, lišće) i flomasteri. Dijete popunjava rupice na zadanom predlošku (točka flomasterom).	
KORIŠTENI MATERIJALI	Papirnati ubrusi, flomasteri, zaštita za stol	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Ulovi lopticu	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj vizualne percepције i okulomotorne koordinacije • razvijanje sitne i krupne motorike • vježbe koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4-5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Svako dijete drži jedan dio platna. Cilj igre je spriječiti lopticu da upadne u rupu timskim radom. Igra se može nadopuniti košem u koji djeca zajedničkim snagama trebaju ubaciti lopticu.	
KORIŠTENI MATERIJALI	• veliko platno s rupom, loptica, koš	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA	
Mali krojači	<ul style="list-style-type: none"> • razvijati strpljivost, pažnju, koncentraciju • razvijati okulomotornu koordinaciju 	• djeca od 4,5 – 5,5 godina	
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Na kartonu su rubovi različitih oblika (haljinica, zvjezdice, autić itd.) označeni rupicama . Dijete plastičnom iglom i vunenim koncem provlači iglu kroz rupice i tako dobiva željeni oblik.		
KORIŠTENI MATERIJALI	• Plastična tupa igla, vune i kartoni s iscrtanim oblicima		
DOKUMENTIRANJE			
			

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA	
Vođenje koluta (obruča)	<ul style="list-style-type: none"> • razvijati ravnotežu, koordinaciju pokreta ruke, spretnost • razvijati pažnju i koncentraciju • održavanje tempa (usvajanje pravila: lagano guranje koluta) 	• djeca od 4,5 – 5,5 godina	
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeca stoje na velikoj udaljenosti jedan nasuprot drugog. Jedna grupa djece mora dovesti obruč do druge strane igrališta gdje stoje druga djeca. Djeca stoje na manjoj udaljenosti kad jedno dijete dodaje kolut drugom djetetu, a ovaj ga vraća nazad.		
KORIŠTENI MATERIJALI	• veliki plastični obruči		
DOKUMENTIRANJE			
			

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Štafetna igra „Tko će prije ?“ Dodavanje tanjurom unazad	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje fine motorike, vizualne percepције i okolomotorne koordinacije • razvijanje pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • za prvu igru djeca su raspoređena u 2 kolone, zadatak je trčati do gume, zaobići ju i predati vjetrenjaču drugom djetetu u koloni, kraj igre je kad svi odrade zadatka, a pobjednička ekipa je ona koja je brža • za drugu igru dijete dodaje tanjur prijatelju iza sebe, zadnji u koloni trči na početak kolone 	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • Vjetrenjače, gume, papirnati tanjur 	
DOKUMENTIRANJE		
	  	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Crtam ti po leđima-precrtaj isto	<ul style="list-style-type: none"> razvijanje okulomotorne koordinacije,vizualne percepцијe i grafomotorike razvijanje taktilne percepцијe, diskriminacije i memorije vježbe pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 5 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Jedno dijete crta po leđima drugog djeteta, a drugo dijete crta na papiru osjetilni doživljaj.			
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> Papir za crtanje, flomasteri 			
DOKUMENTIRANJE				
   				

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Slikanje planete Zemlje temperom Pokrivaljka Pingvin i ribice Sortiranje pompona Rezanje i nizanje slamki na špagu	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijanje grafomotorike, fine motorike, vizualne percepције i okolomotorne koordinacije • Razvijanje pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<ol style="list-style-type: none"> Djeca istražuju globus i promatraju sliku planete Zemlje. Nakon verbalnog poticaja „Što se sve nalazi na planeti Zemlji“ i razgovora na istu temu djeca slikaju planetu temperom. Dijete baca kocku, dobiveni broj pronalazi na ribici te ju pokriva s kartonom. Dijete pridružuje pompone označenom broju na posudi pomoću kvačice. Dijete reže slamke i niže manje dijelove na špagu- izrada oglica i narukvica 	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ol style="list-style-type: none"> Globus, slika Zemlje, tempere, kistovi, papiri Kocka, plastificirana podloga s prikazanim pingvinom i ribicama, kartoni Pomponi, posuda s označenim brojevima , kvačica Škare, špaga, slamke 	
DOKUMENTIRANJE		

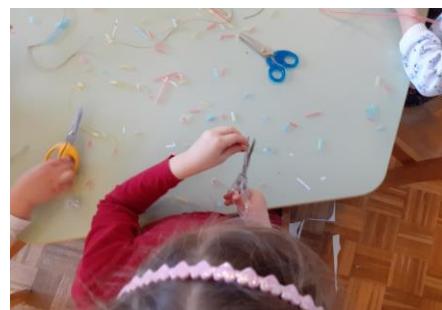
1. Slikanje planete Zemlje temperom

2. Pokrivaljka Pingvin i ribice

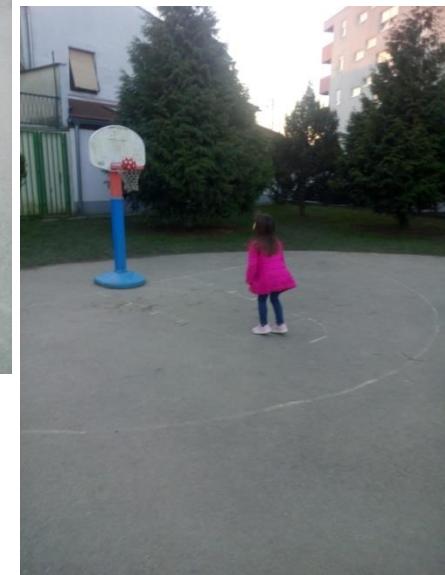

3. Sortiranje pompona

4. Rezanje i nizanje slamki na špagu

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Mali poligon	<ul style="list-style-type: none"> razvijanje okulomotorne koordinacije, vizualne percepције i koordinacije pokreta tijela razvijanje odnosa s vršnjacima-timski rad 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 6-7 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<p>Djeca stoje u koloni. Prvo dijete u koloni uzima loptu, te s loptom u rukama trči oko stalaka praveći puni krug. Zatim skače u jedan pa u drugi kolut, te dolazi do crte za slobodno bacanje i ubacuje loptu u koš. Ako dijete ubaci loptu u koš, ima pravo na dodatno bacanje. U slučaju promašaja kupi loptu i predaje ju slijedećem djetetu u koloni a ono samo odlazi na začelje kolone.</p>	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> stalak , koluti, lopta, koš 	
DOKUMENTIRANJE		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Kuglica u čašu	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje okulomotorne koordinacije • razvijanje pažnje i koncentracije 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Cilj igre je u hodu ubaciti kuglicu u čašu.			
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • čaša, špaga, drvena kuglica <p>Za dno čaše zlijepi se špaga i na nju kuglica. Dijete hodajući pokušava ubaciti kuglicu u čašu.</p>			
DOKUMENTIRANJE				
 				

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Igre s balonima	• Poticanje razvoja okulomotorne koordinacije	• djeca od 6-7 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Za ovu igru potrebno napuhati više balona. Igra se provodi u paru. Dvoje djece se dodaje s dva balona (istovremeno bace jedno drugom balon, a moraju uhvatiti balon od drugog djeteta).	
KORIŠTENI MATERIJALI	• Baloni, pumpa za balone.	
DOKUMENTIRANJE		
	  	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Pisanje kažiprstom po brašnu	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje okolumotorne koordinacije, vizualne percepције te grafomotorike • razvijanje glasovne osjetljivosti 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6-7 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Za svako je dijete pripremljena kutija s brašnom. Dijete bira kartice na kojima je slika predmeta s istaknutim prvim glasom/slovom. Dijete promatra slovo i precrtava ga. Odgojitelj potiče dijete da glasno izgovori što je na slici i koji je početni glas. Nakon te aktivnosti može se ponuditi i igra „Reci riječ na slovo koje vidiš na kartici“.	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • kartice sa slovima • kutije od cipela s malo brašna 	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Crtanje po zadanim predloškom	<ul style="list-style-type: none"> Poticanje razvoja grafomotorike, vizualne percepcije i okulomotorne koordinacije 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 6-7 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci pripremite plastificirane zadane predloške spajanja točaka (od jednostavnijih ka složenijima). Dijete treba prstom prijeći zadani predložak te ga potom markerom precrtati na drugu stranu. Nakon toga na magpadu precrtava isti lik s predloška.	
KORIŠTENI MATERIJALI	• plastificirani zadani predlošci, markeri, spužvica, magpad.	

DOKUMENTIRANJE

4. Predmatematičke vještine

To su one vještine koje omogućuju djetetu razumijevanje broja:

- broja kao količine
- brojevne riječi
- broja kao grafičkog zapisa

Dijete najprije mehanički pamti redoslijed brojevnih riječi, zatim povezuje svaku brojevnu riječ s količinom (počevši s količinama do 4), a na kraju predškolskog razdoblja počinje povezivati i brojevnu riječ i količinu s pripadajućom brojkom.

Predmatematičke misaone vještine stječu se kretanjem kroz prostor, baratanjem predmetima, uspoređivanjem predmeta, otkrivanjem svojstava predmeta promatranjem i dodirivanjem, uspoređivanjem količina...a sve pod uvjetom da mu roditelji i odgojitelji objašnjavaju opažene odnose.

U predmatematičke vještine ubrajamo:

- upoznavanje odnosa u prostoru
- uspoređivanje
- svrstavanje i razvrstavanje
- sparivanje i pridruživanje
- jednako, za jedan više, za jedan manje
- mehaničko brojenje
- brojenje pridruživanjem
- prepoznavanje brojaka i pridruživanje brojaka količini
- usporedba brojeva „u glavi”

Savjeti logopeda: što češće koristite riječi kojima govorimo o odnosima u prostoru (u, na, gore, dolje, unutra, van, ispod, iznad, pokraj, blizu, daleko, ispred, iza, između), riječi kojima uspoređujemo predmete (velik/malen, veći/manji, dulji/kraći, deblji/tanji, širi/uži, teži/lakši), riječi kojima govorimo o svojstvima predmeta (isto, različito, slično, boje, veličine, oblike, svrstati i razvrstati po svojstvu, hrpa, skupina, član skupine),

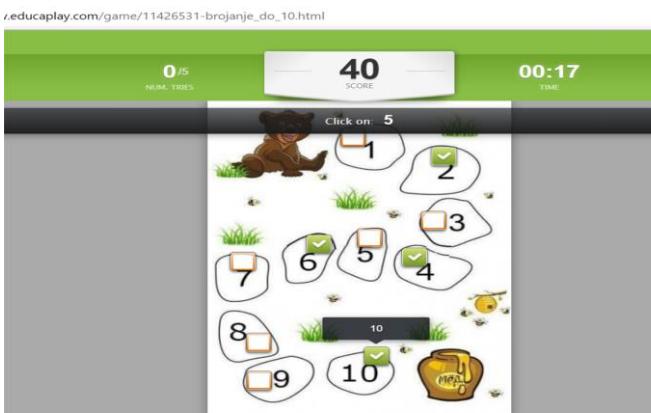
opise „jedan tebi, jedan meni“, par, član para, jedan član para/drugi član para, pripada, pridružuje se, pridružen, za jedan više, za jedan manje... Ne zaboravite prebrojavati prste na rukama, dane u tjednu, stepenice, godišnja doba, predmete, govorite o rednim brojevima, igrajte se brojevima.

Razvojne promjene poimanja broja kod djece predškolske dobi (Starc i sur., 2004.)

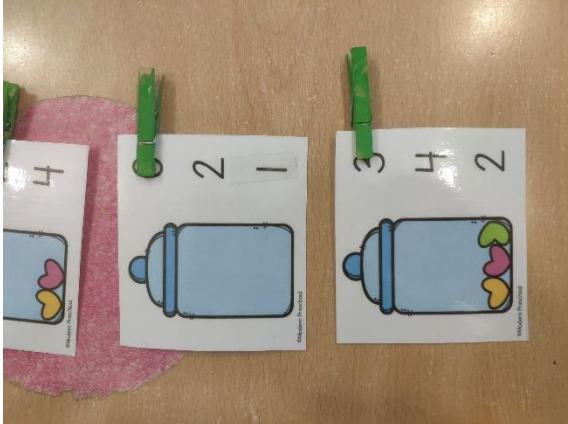
DOB	RAZVOJNA OČEKIVANJA
2-3 GODINE	Dijete razlikuje jedan od mnogo. Na zahtjev pruža ispravno jedan , odnosno, dva predmeta.
3-4 GODINE	Dijete broji uz pokazivanje do 3 predmeta. Mehanički može brojiti do 10. Na zahtjev daje dva predmeta.
4-5 GODINA	Dijete broji uz pokazivanje do 5 predmeta. Razvija se načelo kardinalnosti (posljednji broj u nizu je količina predmeta). Verbalno mehanički broji do 10 i više. Izdvaja predmete srednje veličine.
5-6 GODINA	Dijete uz pravilno pokazivanje broji od 4 do 12 elemenata, a mehanički broji i više. Pokazuje interes za brojke.
6-7 GODINA	Dijete uz pokazivanje broji do 15. Mehanički broji do 30. Rješava zadatke zbrajanja i oduzimanja na konkretnim materijalima do 10. U glavi zna odrediti „za jedan više”, „za jedan manje”.

4.1. AKTIVNOSTI ZA RAZVIJANJE PREDMATEMATIČKIH VJEŠTINA

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Slušam i prepoznajem broj	<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje slušne percepције i memorije • savladavanje brojevnog niza do 10 • vizualno prepoznavanje brojeva 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca u dobi od 3-4 godine
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeca su upoznata s Educa play aplikacijom. Odgojitelj je pripremio radni list na kojem medvjed treba učiniti deset koraka da dođe do meda. Svaki je korak obilježen jednim brojem od 1 do 10. Dijete sluša glas, broji korake, prepoznaće broj i označava ga jednim klikom na mišu.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Program EDUCAPLAY (možete preuzeti igru) https://www.educaplay.com/learning-resources/11426531-brojanje_do_10.html	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Brojevi	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavanje i imenovanje brojeva od 1 do 10 • povezivanje broja i količine 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 4 do 5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeci su ponuđeni poticaji, izrezani krugovi od tvrđeg papira na kojima su napisani brojevi i uz broj otisnute točke. Djecu se potiče da broje točke, da količinu povezuju s brojkom i da naznačenu brojku usklade s domino pločicom.	
KORIŠTENI MATERIJALI	Okrugli tvrdi papir s obilježenim brojkama i točkama, domino pločice.	
DOKUMENTIRANJE		
	 	

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Keksići u posudi	<ul style="list-style-type: none"> brojanje i povezivanje broja s količinom vizualno prepoznavanje brojeva vježbe fine motorike 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 4 do 5 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Dijete uzima karticu i broji keksiće u posudi, povezuje broj s količinom, prepoznaće broj i na njega stavlja kvačicu.	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> Plastificirane kartice na kojima se nalaze staklene posude s keksima (11 kartica- prazna posuda i posude s keksima od 1-10), uz rub posude označene su tri količine. 	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Skupovi po bojama	<ul style="list-style-type: none"> razvrstavanje prometnih sredstava po bojama mehaničko brojanje, povezivanje broja i količine 	<ul style="list-style-type: none"> djeca u dobi od 4-5 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Dijete razvrstava prometna sredstva po bojama i slaže ih na odgovarajuća mjesta. Broji ih i povezuje broj s količinom.			
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> plastificirani podložak s četiri prometna sredstva i četiri pravokutnika u četiri boje 			
DOKUMENTIRANJE				
				

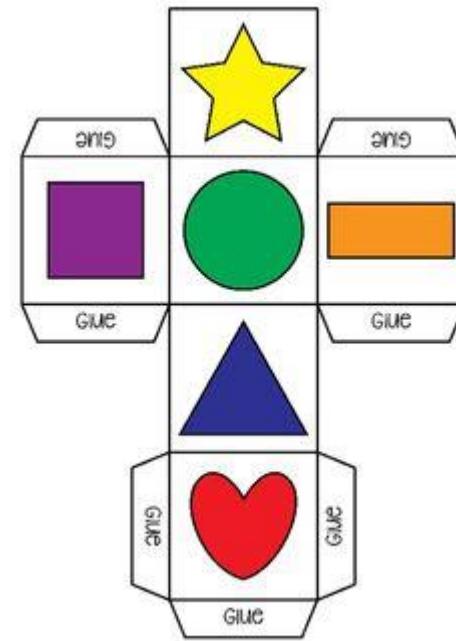
NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Brojim slova svojeg imena	<ul style="list-style-type: none"> • vizualno prepoznavanje slova • pisanje slova svojeg imena • mehaničko brojanje, povezivanje broja i količine 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca u dobi od 4 do 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Na velikom kartonskom podlošku s označenom brojevnom crtom svako dijete upisuje svoje ime vodeći računa o tome da je svako slovo upisano ispod jednog broja na brojevnoj crti. Kad upiše svoje ime treba prepoznati i glasno izgovoriti koliko slova je u njegovu imenu.	
KORIŠTENI MATERIJALI	• veliki podložak , slike djece, označena brojevna crta, olovka za pisanje imena	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Roll & Play	<ul style="list-style-type: none"> • usvajanje pojma količine • prepoznavanje i imenovanje brojeva • pridruživanje broja i količine do 12 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Dijete baca kocku, pamti dobiveni broj i na podlozi slaže isti broj lego kocaka. Kad uspješno savlada brojeve i količinu do šest nastavlja igru s dvije kocke.	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • Podloga Roll&Play, 2 kocke, lego kockice (puno malih osnovnih) • predložak za igru možete preuzeti na web stranici https://ibb.co/DRqCWvk 	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA		
Slažem stupac/ slažem red	<ul style="list-style-type: none"> razvijanje vizualne percepcije i okulomotorne koordinacije prepoznavanje i imenovanje brojeva do 10 povezivanje broja i količine 	<ul style="list-style-type: none"> djeca od 6 godina 		
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Na zadanom predlošku dijete broji i slaže jednaki broj kartica.			
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> predložak, kartice 			
DOKUMENTIRANJE				
				

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Vaganje	<ul style="list-style-type: none"> • usvajanje pojmova količina/težina/zbrajanje/oduzimanje • usvajanje naziva geometrijskih tijela 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	Djeca uzimaju drvena geometrijska tijela - imenujemo ih (kugla, kvadar, piramida, kocka, valjak, stožac); važemo i slažemo od najlakšeg do najtežeg. Zapisujemo težine i uspoređujemo (lakši-teži).	
KORIŠTENI MATERIJALI	Vaga, utezi s oznakama težine, drvena geometrijska tijela, papir i olovka	
DOKUMENTIRANJE		
		

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ PROVEDBE AKTIVNOSTI	UZRAST DJETETA
Sakupi 6 geometrijskih likova	<ul style="list-style-type: none"> • Usvajanje naziva geometrijskih likova • Orientacija na ploči, praćenje i bilježenje 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca od 6 godina
KRATAK OPIS AKTIVNOSTI	<p>Igrači redom bacaju kocku na kojoj su geometrijski likovi.</p> <p>Na ploči je mreža s imenima igrača i geometrijskih likova koji se nalaze na kocki. Svaki igrač upiše plus (+) kod onog geometrijskog lika kojeg je dobio.</p> <p>Cilj igre je sakupiti sve geometrijske likove bacanjem kocke i pobjednik je onaj koji to prvi učini. Jedan lik se upisuje samo jednom.</p>	
KORIŠTENI MATERIJALI	<ul style="list-style-type: none"> • Kocka koja na stranicama ima 6 geometrijskih likova • Ploča s nacrtanom mrežom za bilježenje: imena igrača i geometrijskih likova s kocke • Kreda, a može i svako dijete bilježiti na svoj način na svoju karticu 	
DOKUMENTIRANJE		

5. Literatura

1. Čudina-Obradović, M. (2003) *Igrom do čitanja*. Zagreb: Školska knjiga
2. Čudina-Obradović, M. (2008) *Matematika prije škole*. Zagreb: Školska knjiga
3. Kuvač Kraljević, J. (2015.) *Priručnik za prepoznavanje i obrazovanje djece s jezičnim teškoćama*. Zagreb: ERF
4. Ljubešić, M., CepaneC, M. (2012) *Rana komunikacija: U čemu je tajna?*. Logopedija,3(1).35-45